

PONEDELJEK, 16. 3. 2020 (2.URA)

Nadaljuješ reševanja učnih listov Rimljani na slovenskem, ki si jih prejel v četrtek v šoli. Če učnih listov nimaš, jih najdeš spodaj so.

Priporočam obisk spletnih nalog na ucimse.com, ki so sedaj brezplačne.

Veliko uspeha pri reševanju.

RIMLJANI V NAŠIH KRAJIH

Po dvatisočletnih sledih
DELO Z ZGODOVINSKIMI VIRI

(Naloge natančno preberi in vse dosledno reši. Oddaš v I tednu)

IME IN PRIIMEK:

RAZRED:

1. Slovensko ozemlje je bilo pomembno že v prazgodovini. Po njem je od Jadranskega morja proti Baltskemu morju vodila pomembna trgovska pot – **jantarjeva pot**. Pred prihodom Rimljanov so na slovenskem ozemlju živeli **Kelti**. V 2. stoletju pr. n. št. Se prične rimsko osvajanje slovenskega ozemlja. Okoli leta 25 pr. n. št. Rimljani zasedejo večji del današnje Slovenije. S tem se konča obdobje prazgodovine pri nas. Zaključek osvajanja našega ozemlja se zgodi v 1. stoletju (čas vladarja Avgusta). Rimljani vladajo na slovenskem vse do propada Zahodnega rimskega cesarstva leta 476.

Na spodnjem časovne traku z barvico označi **prihod Rimljanov na slovensko, zaključek osvajanja našega ozemlja** in **propad rimske države**.

rojstvo Kristusa

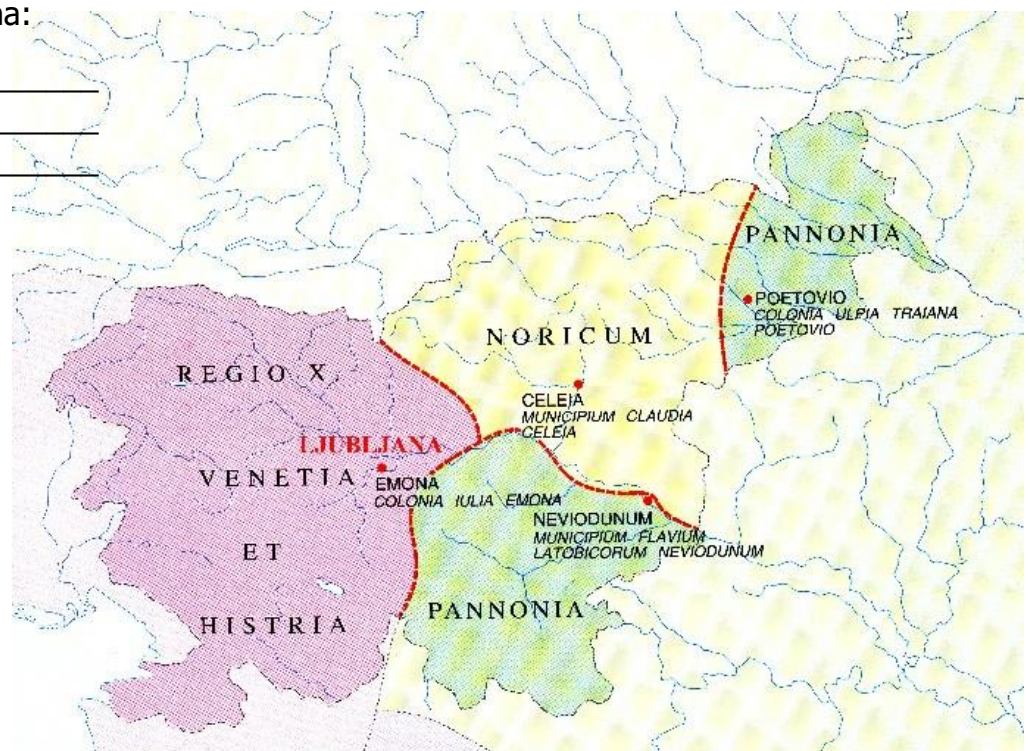
300 pr.n.št.	250 pr.n.št.	200 pr.n.št.	150 pr.n.št.	100 pr.n.št.	50 pr.n.št.	10	50	100	200	300	400
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------	----	----	-----	-----	-----	-----

- Kdo je živel na Slovenskem pred prihodom Rimljanov?
- Katera pomembna trgovska pot je potekala preko slovenskega ozemlja? S čim s so trgovali?
- Katero zgodovinsko obdobje se pri nas konča s prihodom Rimljanov?

2. Upravna razdelitev slovenskega ozemlja v času Rimljanov.

Ozemlje je razdeljeno na:

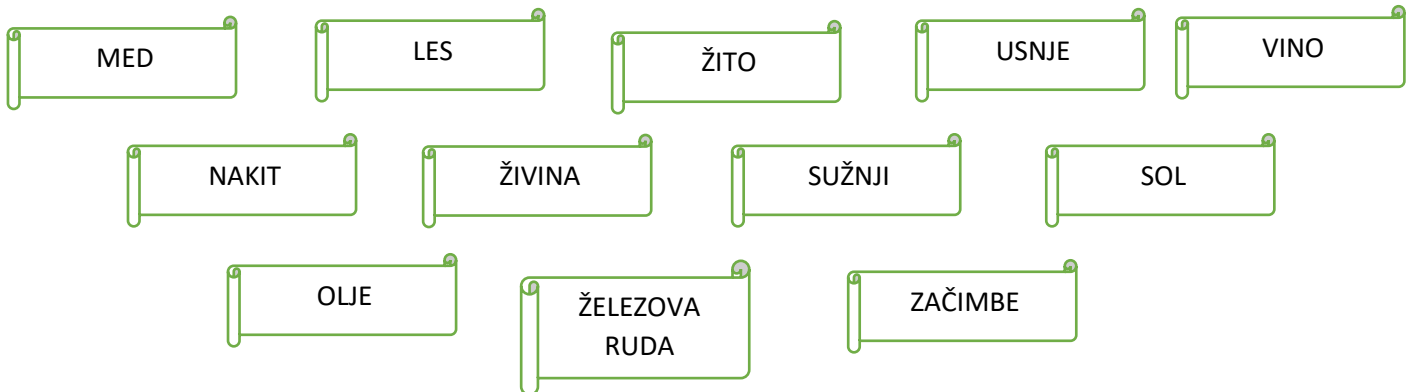
1. _____
2. _____
3. _____

3. **Za Rimljane ima slovensko ozemlje dvojen pomen.** V učbeniku pod ustreznim poglavjem poišči odgovor.

1. _____
2. _____

4. **Z rdečo barvo pobarvaj izdelke, ki so jih Rimljani uvažali na področje Vzhodnih Alp, z modro barvo pobarvaj izdelke, ki so jih od tukaj izvažali.** Pomagaj si z zgodovinskim atlasom in učbenikom.

5. Pod slikami najdenih **rimskih predmetov** zapiši, s katero **obrtjo** so bili povezani.

6. Rimljani so na naša tla prinesli tudi **številne novosti**. Iz pomešanih črk sestavi pravilne besede.

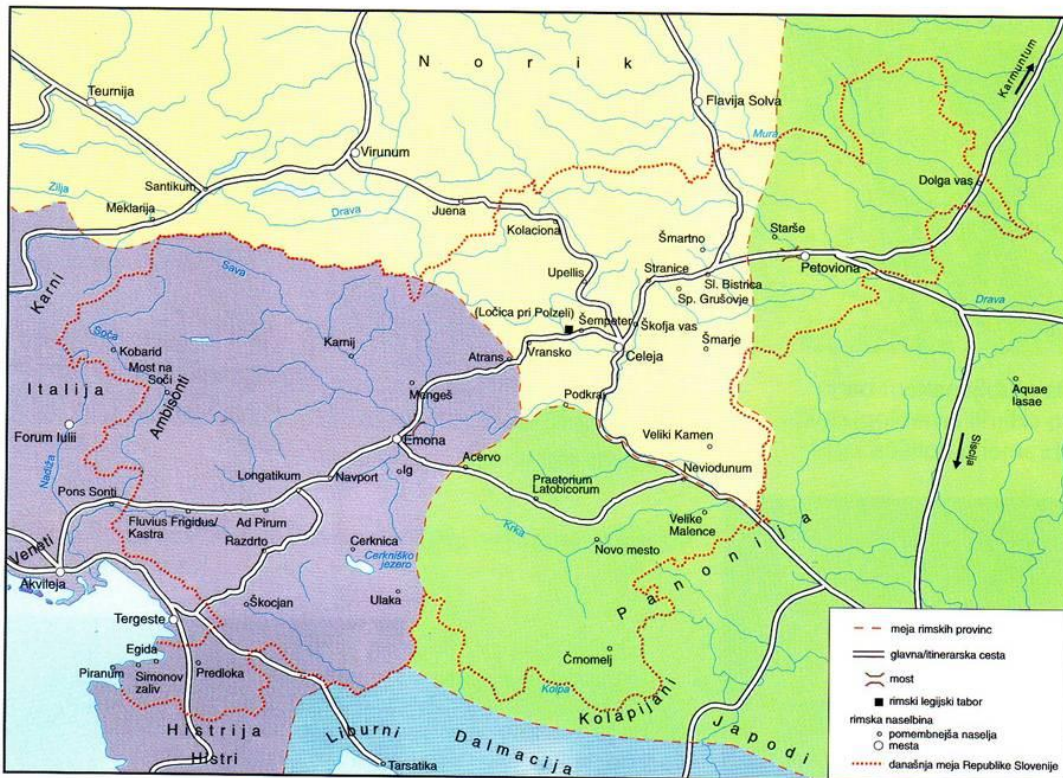
POHIAVKST =
»sistem za ogrevanje tal in sten v kopališčih«

DUKAVAKT =
»mostu podoben objekt za pretok vode, zlasti preko globeli, strug«

KAKALO =
»podzemeljski kanal za odvajanje odpadkov v mestih«

ETREM =
»večnamenski objekt, ki je poleg kopališča ponujal prostor za rekreacijo in za sprostitve«

7. Na spodnjem zemljevidu si oglej **rimska naselja na območju današnje Slovenije**.

Naši kraji v rimski dobi

- Imenom slovenskih krajev pripiši rimsko poimenovanje

PTUJ	CELJE	TROJANE	LJUBLJANA

VRHNIKA	LOGATEC	HRUŠICA	DRNOVO

- Kam so vodile rimske ceste, ki so potekale mimo naših krajev?
- Predstavljal si, da si rimski načrtovalec cest. Oglej si zgornji zemljevid in Atlas Slovenije. Razmisli, kje bi speljal cesto od Akvileje do Petovione. Upoštevaj, da so Rimljani gradili ceste po najkrajši poti in čim bolj naravnost. Uporabi rdečo barvico in jo vriši v zgornji zemljevid.
- Poimenuj rimske ostanke na današnjem slovenskem ozemlju.

Ad Pirum/Hrušica	Šempeter pri Celju	Mitrej/Ptuj

8. Preberi zapis iz leta 14/15 n. št. V Emoni. Odgovori na spodnja vprašanja.

»Vladar Cezar, sin božanskega (Cezarja), Avgust, najvišji svečenik, trinajstkrat konzul, enaindvajsetkrat izklican za vrhovnega poveljnika, ki mu je bila sedemintridesetkrat potrjena oblast tribuna, oče domovine, in Tiberij Cezar, sin božanskega Avgusta, najvišji svečenik, dvakrat konzul, šestkrat izklican za vrhovnega poveljnika, ki mu je bila šestnajstkrat potrjena oblast tribuna, sta dala (mestu) obzidje s stolpi.«

- Kdo je zgradil pomembno javno zgradbo v Emoni, najverjetneje obzidje s stolpi?
- Kaj ti pove gradbeni napis kot zgodovinski vir o zgodovini Emone in rimske države?
- Razmisli, zakaj so dali izdelati tovrsten napis.

9. Preberi pisni vir in poglej načrt Emone.

»V kolikor so dosedanje raziskave doprinesle k poznavanju /.../ Emone, lahko rečemo, da se ta približuje idealni shemi: pravokotno mesto s središčnim javnim prostorom forumom in sistemom pravokotno križajočih se cest, ki na ta način tvorijo zaključene otoke /.../. Na teh otokih so gradili velike blokovske hiše. /.../Gradnja mesta je potekala načrtno, kar je razvidno iz predhodno speljanih zbirnih kanalov-kloak in jaškov za priključitev odtokov na kanalizacijsko omrežje.« (Vir: Pozdravljeni, prednamci! Ljubljana od prazgodovine do srednjega veka, Ljubljana, 1996)

- Kateri dve značilnosti rimskih mest sta omenjeni v viru?
- V besedilu podčrtaj kaj je kloaka. Kaj to pove o Rimljanih?
- Na kratko opiši značilnosti Emone. Pomagaj si tudi s spletom.

10. Preberi dnevnik slovensko-rimskega najstnika

(njega je časovni stroj odpeljal v Emono, in to se mu zdi precej kul).

Štala. Foter me je dobil, ko sem hotel zvečer na skrivaj šibniti od doma. Saj ne bi šel daleč, le par hiš naprej, do Livije. Uf, Livija je res krasna in z njo bi lahko preživel cele dneve. Njene oči so kot nebo pred nevihto, lasje pa temni kot blaga poletna noč. Misli sem nanjo, ko me je zasačil foter. Ravno sem se plazil skozi okno in si mislil, da mi je uspelo, ko me je prijel. Moj oče je nekdanji legionar. Nekdanji bojevnik rimske legije z ne vem koliko let bojnih izkušenj. Saj mi je povedal, pa sem pozabil. Kot sem tudi pozabil, kje vse je bil in komu je sekal glave na različnih bojiščih sveta.

»A tako, mulc,« je zarjovel. » Sem zato nosil glavo naprodaj vsa ta leta? Veliko sreče sem imel, da sem preživel in da sem v Emoni zaslužen dobi tole hišico. Imam mirno službo stražarja obzidja. Ti se lahko šolaš, kar je dano redkim. Učitelje je treba plačati, tega si ne more privoščiti vsak. In vse to bi rad zapravil?«

A sem ga komaj slišal. Pred očmi sem imel le Livijo. Ja, priznam. Malce sem zaljubljen. Malce? No, do ušes sem zacopan. Livija ni le lepa, je tudi brihtna. Na domu jo obiskuje in šola učitelj. Uči jo branja, pisanja in govorništva. Zadnjič sva klepetala, kaj bova, ko odrasteva. Povedal sem ji, da v mestu živi mojster Gaj, ki zna izdelovati enkratne mozaike. Tudi jaz želim biti kot on. In moj prvi mozaik bo Livijina podoba.

Nočem biti vojak, politik, trgovec ali graditelj cest, obzidij, stavb, akvaduktov. Hočem biti umetnik ali govornik, kot slavni Cicero. In to bom tudi postal. Tudi če me oče nažene od hiše. Tudi če mi odvzame svobodo in me proda kot sužnja. Hm, sužnjem ni prav lahko na tem svetu. Na milost in nemilost so prepuščeni svojim gospodarjem. Suženj se lahko rodiš ali pa to postaneš. Veliko sužnjev je ujetnikov iz tujih dežel, ki jih prodajajo na rimskih tržnici. Na primer, če neko ozemlje zasede naša vojska, ljudje, ki tam živijo, postanejo sužnji. Delajo najtežje stvari, ki se jih mi, svobodni ljudje, izogibamo. Na primer čistijo kloake, veslajo na galejah, čistijo za pijanci ali so celo gladiatorji. Sužnji tudi ne smejo sodelovati v družbenem življenju in so gospodarjeva last. Le v redkih primerih lahko postanejo svobodni, na primer če se gospodar za to odloči in jih osvobodi. No, kar naj me proda. Uprem se kot Spartak.

Vem, da se mati strinja z menoj. A kaj ko ima pri hiši glavno besedo oče. Mati skrbi za dom, mojo vzgojo in hrano. Ubogati mora moža, mojega očeta, in na trg ne sme brez spremstva sužnje. Pri gospodinjskih opravilih ji pomaga sužnja Vita. Moj oče je vojak, zvest strogemu življenju. Najprej oče in nato ostali. Najprej država, šele nato družina. Avtoriteta, disciplina, zvestoba. Zakoni so sveti in dobro se jih je držati. Oče lahko tudi določi s kom se bom poročil. Kakšne buče. Meni je popolnoma jasno, s kom se hočem poročiti. Z Livijo. V Emoni mi je všeč, zato sem se odločil, da bom tukaj ostal. Ko bom jaz pater familias in Livija moja žena, bova o vsem odločala skupaj. Pa naj si mislijo o tem kar želijo!

V zgornjem zapisu si spoznal vsakdanje življenje v Emoni.

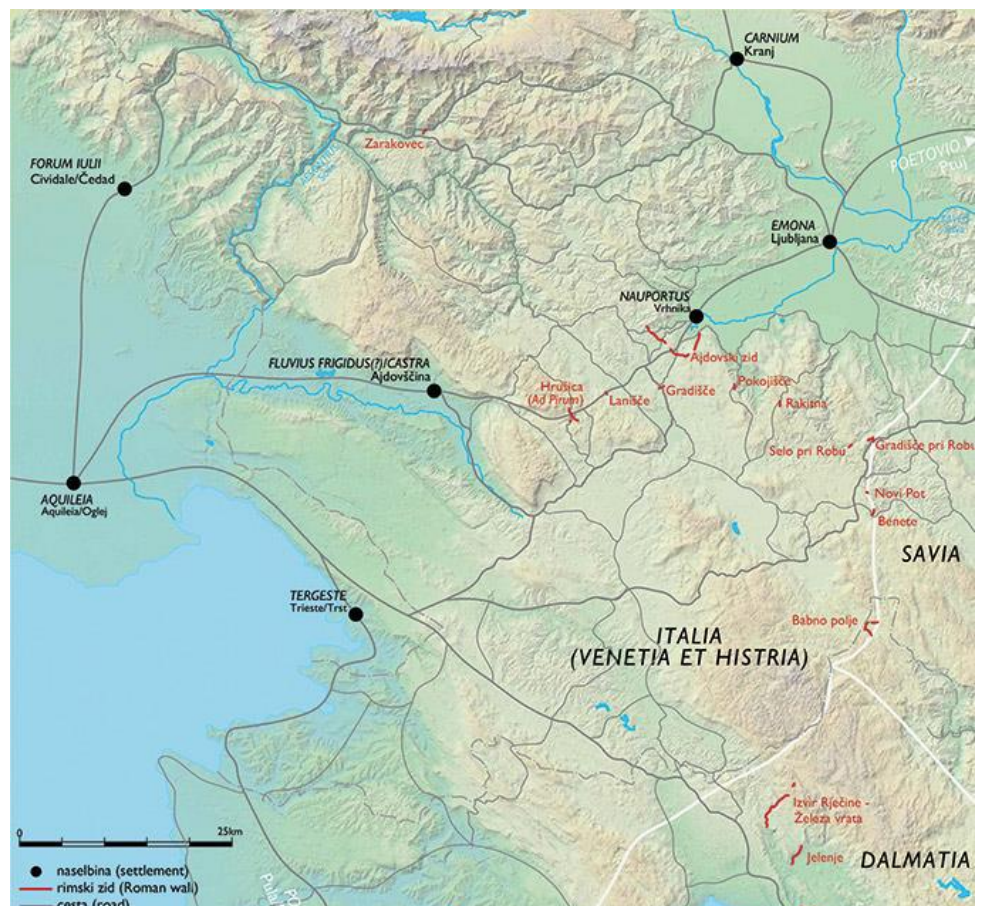
- O čem govori zapis?
- Najstnik živi v Emoni. Bi bilo njegovo življenje bistveno drugačno, če bi živel v Rimu. Odgovor utemelji.
- Dnevnik je napisal najstnik, ki se je s časovnim strojem znašel v preteklosti. Izpiši dele, ki kažejo današnji način gledanja na antični svet.
- S svinčnikom obkroži v besedilo sužnjevo ime in njegovo opravilo.
- Z modro barvico obkroži očeta in podčrtaj, kaj dela.
- Z rdečo barvico obkroži mamo in podčrtaj, kaj dela.

11. Preberi besedilo in spodnji zemljevid.

Slovensko ozemlje je v 3. stoletju zaradi vpadov Germanov ponovno dobilo vojaški pomen. Da bi zaščitili Italijo, so Rimljani zgradili obsežen sistem utrd. Imenujemo ga **kraški zaporni zid (Claustra Alpium Juliarum)**, ki je potekal od Julijskih Alp do Reke.

- Z rdečo barvico skiciraj na zemljevidu, kje je potekal obrambni zid.
- Zakaj so Rimljani zgradili obrambni zid?

➤ Ali je bila Emona znotraj zapornega zidu ali zunaj?

12. V učbeniku ali na spletu preberi pomembni bitki na naših tleh. **Bitka pri Mrzli reki.** Zapiši **kdaj, kje in kaj se je zgodilo.** Zakaj je bitka pomembna?

13. **Rimska oblast je na prostoru današnje Slovenije začela v 4. in 5. stoletju slabeti zaradi vpadov.** S pomočjo spodnjega zemljevida napiši, kdo vse je pričel vpadat na naše ozemlje:

1.

2.

3.

14. S pomočjo spleta ali učbenika zapiši čim več rimskih ostankov, ki so se ohranili v Ljubljani:

15. **Moj semafor znanja in dela.** Ustrezno označi.

	OBVLADAM	DELNO OBVLADAM	POMANKLJIVO OBVLADAM
V virih ali besedilu znam poiskati zahtevane informacije.			
Učno snov znam razložiti s svojimi besedami.			
Znam primerjati.			
Izbrane informacije znam zapisati na različne načine.			
Delo z viri mi ni delalo težav.			
Zapomnil sem si veliko o Rimljanih na slovenskem.			

Kje sem dober pri znanju zgodovine?

Kaj moram izboljšati?

